

РАСКИД УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

Раскинути се може и тзв. "неправи" уговор о доживотном издржавању због неизвршења.

Из образложења:

"Према утврђеном чињеничном стању, између тужиоца као поклонодавца и туженог као поклонопримца закључен је уговор о поклону 7.12.2012. године по коме је поклонодавац својим сестрићима поклонио по 4.500 евра у моменту закључења уговора. По члану 3. уговора уговорне стране "истовремено и уговарају да ће поклонопримци поклонодавца у болести лечити, неговати, хранити и одевати, обезбедити му сву неопходну медицинску и другу негу, старати се до краја живота и да у ничему не оскудева и после смрти сахранити га према месним обичајима. Тужени није извршавао своје обавезе и њихови односи су се пореметили.

Код тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев, раскинуо уговор о поклону и обавезао туженог да врати примљени новчани износ. Првостепени суд сматра да је између странака закључен прикривени (симуловани) правни посао (поклон), али да је пуноважан дисимуловани и двострано обавезујући уговор који има све елементе уговора о доживотном издржавању. С обзиром да тужени као давалац издржавања није испуњавао уговорне обавезе то су се стекли услови за раскид уговора и враћање датог.

Супротно, преиначујући првостепену пресуду, другостепени суд сматра да се нису стекли услови за раскид, односно опозив уговора о поклону зато што неблагодарност поколнопримца није била "велика или груба"; тужилац је почео да вређа туженог говорећи да је он његов слуга, па је он крив за престанак издржавања. О туженом се брине рођени брат туженог АА. Како није утврђено да се ради о великој грубој неблагодарности и да тужени није психички и физички малтретирао тужиоца, то се нису стекли услови за раскид уговора о поклону.

Становиште другостепеног суда није правилно.

У конкретном случају из текста уговора несумњиво произилази да је између странака закључен симуловани уговор о поклону (не производи правно дејство – члан 66. став 2. ЗОО), али да важи дисимуловани уговор о доживотном издржавању јер се тужени заједно са братом обавезао да тужиоца доживотно издржава са свим обавезама које су карактеристичне за уговор о доживотном издржавању; да су се односи између странака пореметили и да су се створили услови за раскид уговора о доживотном издржавању из члана 201. Закона о наслеђивању, односно чл. 126-128. ЗОО. У овом случају између странака није закључен уговор о доживотном издржавању у складу са правилима Закона о наслеђивању (овера од стране судије и упозорење – члан 195. ЗОН), али он производи дејство зато што није супротно принудним прописима, јавном поретку и моралу да се уговор о доживотном издржавању закључи и у форми тзв. "неправног уговора о доживотном издржавању" (то је била права уговорна воља уговорних страна).

У присуству јасне уговорне одредбе по којој се давалац издржавања обавезују да доживотно издржавају примаоца неприхватљиво је становиште другостепеног суда да је између странака закључен уговор о поклону. И под условом да је закључен уговор о поклону могло би се говорити о уговору о поклону са налогом. Када један од поклонопримаца није испуњавао налог, последица

неиспуњења је иста као и код тзв. "неправог уговора о доживотном издржавању" (у оба случаја уговор се раскида)".

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Рев 2239/2017 од 21.6.2018. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 12.2.2019. године)